

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 351/21
14.5.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Мартиновић, председника већа, Валентине Тодоровић Воркапић и Љиљане Митић Поповић, чланова већа, у парници из радног односа **тужиоца АА** из ... – ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Миљан Филиповић, адвокат из Београда, ул. Савска бр. 17/II улаз 5, против **тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова** коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ул. Косовска бр. 31, ради исплате, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П1 бр. 415/17 од 20.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 14.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 бр. 415/17 од 20.10.2020. године у ставу првом, другом и четвртм изреке и жалба тужене одбија као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби као неоснован.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби као неоснован.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 бр. 415/17 од 20.10.2020. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па је обавезана тужена да му исплати на име мање исплаћене плате за период од јануара 2014. године па до јануара 2017. године, а по основу прековременог рада, ноћног рада и рада на дан празника који је нерадан дан, укупан износ од 669.631,98 динара и то појединачне месечне износе са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од доспелости па до

исплате, како је ближе наведено у том ставу изреке. Ставом другим изреке обавезана је тужена да за тужиоца надлежном Републичком фонду за ПИО Филијала Београд уплати доприносе за пензијско инвалидско осигурање, Републичком фонду за здравствено осигурање доприносе за здравствено осигурање, Националној служби за запошљавање доприносе за случај незапослености, за период и на износе из става првог изреке пресуде. Ставом трећим изреке је констатовано да је тужба тужиоца повучена у делу тужбеног захтева којим је тражио да се обавезе тужена да му исплати накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, као и потраживања неисплаћеног увећања плате за рад у сменама. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 182.996,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке па до исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена у усвајајућем делу и то из свих законских разлога, са предлогом као у жалби.

Тужилац је доставио одговор на жалбу са предлогом као у њеном садржају.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде у побијаном делу а у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11...55/14) Апелациони суд је нашао да је жалба неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде у ожалбеном делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка предвиђене одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које би биле од утицаја на њену правилност и законитост.

Из чињеничног стања утврђеног пред првостепеним судом следи да је тужилац запослен код тужене, да је Решењем 03 број 112-1/2016 од 01.05.2016. године тужилац распоређен са 01.05.2016. године на радно место полицајац (УОСЛ) Одсек за КПДГ, Регионални центар према Мађарској, Управа граничне полиције утврђено под редним бројем 03.8.182 у Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству унутрашњих послова Пов.01 број 2149/16 од 02.03.2016. године у свом звању, да је из радних листа за тужиоца за период од јануара 2014. године до јануара 2017. године утврђен укупан број радних сати тужиоца, сати дневног рада, ноћног рада и рада на дан празника. Из исказа тужиоца саслушаног у својству парничне странке следи да он ради у станици граничне полиције Хоргош, да је његово радно време 12 сати и требало би да ради по сменама, једну дневну, па једну ноћну и два дана слободна. У просеку месечно има 19 смена и има преко 200 сати оствареног рада. Обраћао се административном раднику и старешини да му се исплати прековремени рад, ноћни рад и рад у дане државних и верских празника али му је речено да ће се то решити од стране врха МУП-а. Истакао је да по редовном току ствари би требало да буде од 14-15 смена на месечном нивоу, али је он некад радио 19 смена а некада је имао и 24 смене. Из налаза и мишљења судског вештака економско финансијске струке следи да на основу радних листа-евиденције присутности на послу, деловодника рада по данима за тужиоца за утужени период, месечних исплата и обрачунских платних листа за тужиоца, месечних извода са рачуна тужиоца из “Комерцијалне банке” а.д. из

Београда се може утврдити да је тужилац у спорном периоду остварио 208 часова рада на дан празника који је нерадан дан, 2.128 часова ноћног рада, 1.505 часова прековременог рада и 7.017 часова рада у сменама, као и да мање исплаћена плата за прековремени рад за тужиоца за утужени период износи 558.754,03 динара, да разлика између обрачунатог и исплаћеног ноћног рада за утужени период износи 78.618,44 динара, а разлика између обрачунатог и исплаћеног рада на дан празника износи 32.259,51 динар, што све укупно износи 669.631,98 динара нето, како је приказано табели прилога 7. Износи досуђени ставом првим изреке ожалбене пресуде по назначеним основима утврђени су из налаза и мишљења судског вештака економско финансијске струке на који парничне странке нису имале примедби.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужилац у утуженом периоду радио прековремено, да је радио ноћу и у дане државних и верских празника који су нерадни, па како му тужена по овом основу није исплатила увећану плату, а није доказала ни да је вршена прерасподела радног времена, ни да је тужиоцу омогућено да користи слободне сате на име оствареног вишка часова рада, то је с позивом на одредбе члана 146 став 1 Закона о полицији, члана 147а Закона о полицији (“Службени гласник РС”, бр.101/2005...64/2015), односно члана 187 Закона о полицији (“Службени гласник РС”, бр.6/2016), одредби члана 154 Закона о облигационим односима, те одредби члана 12 Посебног колективног уговора за полицијске службенике, усвојио тужбени захтев тужиоца и одлучио као у изреци пресуде.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиоца, дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге које у битном прихвата и овај другостепени суд у поступку жалбене контроле.

Новелираном одредбом члана 147а став 1 тачка 4 Закона о полицији (“Службени гласник РС” бр.92/11 .. 64/15) прописано је да запослени има право за рад на дан празника који је нерадни дан 121% од основне плате, за рад ноћу 28,6% од основне плате, за рад у смени 28,6 % од основне плате, ако ради на пословима на којима се сменски рад уводи повремено и за прековремени рад 28,6% од основне плате. Исто нормативно решење садржано је и у одредби члана 27 ПКУ за полицијске службенике (“Службени гласник РС”, бр. 18/2011, 46/14), који је важио у делу утуженог периода и члану 12 ПКУ, за полицијске службенике (“Службени гласник РС”, бр. 22/2015, 70/2015).

Према одредби члана 187 став 1 тачка 1-3 Закона о полицији (“Службени гласник РС” бр.6/16) полицијски слжбеник остварује право на увећану плату у висини утврђеној овим законом и то: за рад ноћу за сваки сат рада у висини од 28,6 % вредности радног сата основне плате ако такав рад није вреднован при утврђивању основне плате, рад на дан празника који није радни дан за сваки сат рада у висини од 121% вредности радног сата основне плате и за прековремени рад за сваки сат рада који по налогу надлежног руководиоца ради дуже од пуног радног времена у висини од 28,6% вредности радног сата основне плате.

С обзиром да је тужилац у утуженом периоду остварио часове прековременог рада, ноћног рада и рада у дане државних и верских празника који су нерадни, а које му

тужена није исплатила у вредностима које су утврђене у налазу и мишљењу судског вештака економско-финандијске струке, па како до закључења расправе пред првостепеним судом тужена није предочила доказе на околност да је тужилац по основу остварених сати прековременог рада користио слободне дане у складу са правилима из Посебног колективног уговора за полицијске службенике, важећих у утуженом периоду, нити да је извршена прерасподела радног времена, а терет доказивања ових чињеница је на туженој, првостепени суд је применом одредби члана 147а Закона о полицији (“Службени гласник РС, бр.92/11...64/15), члана 187 Закона о полицији (“Службени гласник РС, бр.6/16) и члана 27 Посебног колективног уговора за полицијске службенике (“Службени гласник РС”, бр.18/2011) и члана 12 Посебног колективног уговора за полицијске службенике (“Службени гласник РС”, бр.22/15, 70/15), правилно закључио да је тужена у обавези да тужиоцу накнади разлику увећане плате коју тужилац потражује у овој парници.

Запослени има право на ограничено радно време, па у циљу заштите овог уставног права, прековремени рад запосленог је обавезан само изузетно у случају више силе и другим случајевима прописаним законом. Када је такав рад, међутим, обављен по налогу послодавца, запослени има право на увећану зараду по том основу, без обзира на околност да ли је налог послодавца за обављање прековременог рада дат под условима из члана 53 Закона о раду, односно члана 155 Закона о полицији, или не. Назначена норма има заштитни карактер, установљена је са циљем да запосленом пружи могућност да без последица одбије обављање прековременог рада ван случаја у којима је такав рад обавезан, а не карактер норме којом се искључује право запосленог на увећану зараду по овом основу. Наводи жалбе су без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари.

Како тужена није имала примедбе на налаз и мишљење вештака, наводи жалбе којима се оспоравају остварени часови рада прековременог рада, као и начин обрачуна висине захтева по основу прековременог рада имају карактер нових чињеница које тужена у смислу правила из члана 359 став 1 ЗПП не може са успехом истицати у овој фази поступка.

Према правном схватању Уставног суда исказаном у одлуци Уж.бр.7156/2014 од 11.12.2014. године, донетој у сличној чињеничној и правној ситуацији, независно од тога да ли се ради о плати за обављени рад из класичног радноправног односа, или радног односа у коме је држава послодавац, наведено право мора да ужива непосредну правну заштиту у судском поступку, с обзиром на то да се овде ради о једном уставном зајамченом праву из члана 60 став 4 Устава – правичној накнади за рад. Право на плату за обављени рад представља најважније имовинско право за запослено лице, због чега у потпуности претеже приватно – правни елемент над јавно – правним елементом у радном односу у ком је држава послодавац, те ово право ужива директну судску правну заштиту. Ради се о праву из радног односа чије испуњење не подлеже никаквим законским ограничењима, за разлику од других права из радног односа (трошкови превоза, топли оброк, регрес) за чије испуњење је потребно да се остваре одређени законски и други услови чије постојање дискреционо цени надлежни функционер у поступку интерне правне заштите кроз доношење коначног и правноснажног акта.

Имајући у виду опште обавезујећи карактер одлуке Уставног суда неосновано тужена у жалби тврди да суд није надлежан да одлучује у овој правној ствари јер тужилац није водио управни поступак нити покренуо управни спор ради признања права на додатак по основу прековременог рада.

Наводима жалбе се не доводи у сумњу правилност ожалбене пресуде, нити се пружају докази за супротно.

Потврђена је одлука у погледу споредног тражења законске затезне камате на досуђене износе, јер је донета правилном применом одредби члана 277 и члана 324 став 1 Закона о облигационим односима.

Правилна је ожалбена пресуда у погледу одлуке о уплати доприноса применом правила из члана 2 и 3 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање и одредбе члана 295 ЗОО.

Потврђено је и решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке ожалбене пресуде, јер је исто донето правилном применом одредби члана 153 и 154 ЗПП-а.

Имајући у виду да тужена није успела у поступку по жалби, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован и одлучено као у ставу трећем изреке у смислу одредби члана 165 став 1 ЗПП-а.

Одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка – одговора на жалбу јер ти трошкови нису били нужни, па је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Са изложеног, а сходно одредби члана 390 и члана 165 ЗПП-а (“Службени гласник РС” бр.72/11 ... 55/14), одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Весна Мартиновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић